

582. Jegyzetosztály

A Szegedi Híd utolsó számában bejelentettük, hogy a SzEI kezébe vette az egyetem összes jegyzeteinek készítését és kiadását. Mivel az első félévet lezártuk, be kell számolnunk ennek a félévnek a téren végzett munkájáról. Igaz ugyan, hogy egy kicsit rövid idő ez ahhoz, hogy máris tanulságokat vonhassunk le, vagy teljesen kiforrott rendszerről beszéljünk, de mégis kötelességemnek érzem a SzEI Jegyzetosztálya vezetésének átvételekor beszámolni az előző félévről, és tájékoztatni a következőkről.

Akkor, amikor némi előkészítés és tervezgetés után ugyan, de mégis eléggé váratlanul átvettük a Horthy Miklós Tudományegyetem jegyzeteinek kiadását, hármas célt tűztünk magunk elé. E három cél lebegett állandóan szemünk előtt mind magában a jegyzetkészítésben és kiadásban, mind pedig a Jegyzetosztály szervező és adminisztratív munkájában.

Kifogástalan jegyzet: ez volt az egyik cél. Nem kell mondanom, hogy valamennyi közül a legfontosabb. A jegyzetkészítő emberek kiválasztásakor és megszervezésekor az volt a főcélunk, hogy minden jegyzetet vagy az intézetekben dolgozó tudományos segédszemélyzet egy tagja készítsen vagy pedig olyan ember, aki már ezen a téren meglehetősen gyakorlattal rendelkezik. Ez utóbbi esetben is, de különösen, ha egyik követelményt se tudtuk teljesíteni, természetesen arra hivatott tényezők – több tanszéknél magának a szakprofesszornak – átnézésével és javításával készültek a jegyzetek. Ennek köszönhetjük, hogy noha több mint tíz tanszék előadásaiból adtunk ki jegyzetet már az első félévben is, egy helyről sem kaptunk rossz véleményt, sőt a következő félévre és félévekre máris több új beszerzés van folyamatban. Törekedtünk természetesen a belső érték mellett a külső szépségre is. Pl. saját munkánkat nem kímélve és kezdetben nem kis anyagot rááldozva a szükségszerű kísérletezésekre: arra a tapasztalatra jutottunk, hogy a jegyzet külső formája szükségessé tenné, hogy a pozitív papirosnak csak egyik oldalán dolgozzunk. Igaz ugyan, hogy ezzel saját kiadásainkat tetemesen megnöveltük, de a hallgatóság és a jegyzet érdekében vállaltuk ezt a többletkiadást.

A jegyzetek olcsóbbá tétele. Ez volt a második főadat. Nem sokkal kevésbé fontos az elsőnél, de jóval nehezebb annál. Evvel a célkitűzéssel kapcsolatban ugyanis roppant bonyolult érdekkörök alakultak ki. Szem előtt kellett tartanunk mindek előtt magának a közületnek, a SzEI-nek az érdekeit, hiszen a SzEI-nek körülbelül 1000 pengős befektetése van a vállalkozásban, amelyet két év alatt kell megtérítenünk. De szem előtt kellett tartani a jegyzetkészítők anyagi érdekeit is. A vállalkozás megindulásakor, a múlt év októberében a jegyzetek árát középsűrű gépeléssel (szakszóval: kettes sorközzel) kisméretű szabványos alakú ívoldalkint 10 fillérben állapítottuk meg. (Voltak ennél sokkal olcsóbb jegyzetek is.) Sok megbeszélés és gondolkozás után, minden lehetőséget és körülményt alaposan megvizsgálva, arra a megállapodásra jutottunk, hogy tekintettel a roppant

nehéz anyagbeszerzésre, ezt az egységárat egyelőre nem tudjuk csökkenteni, de természetesen ennél magasabb egységárat sehol sem engedünk meg. Elhatározásunk egyik fő oka az volt, hogy a nyersanyag rohamosan emelkedő ára mellett annak beszerzése is állandóan nehezebbé válik. A magam részéről több alkalommal személyesen vásároltam a SzEI részére az Evolut irodaszervező vállalatnál, ahol a gépet és minden nyersanyagot vettünk és veszünk. Tapasztalataim szerint a vállalat mindenben meglepően és jólesően udvarias és előzékeny, de ők is érzik a háború negyedik évének gazdasági nehézségeit, annál is inkább, hogy a nyersanyag egy részét (éppen a legfontosabbat, ami nélkül mozdulni sem lehet, és amit csak ebben az egy üzletben lehet venni Magyarországon) Németországból hozzák be. A személyi vásárlásokat is alig tudják kielégíteni, irodájuk állandóan tele van az ország legkülönbözőbb részeiből jött vásárlókkal. Így a postai megrendeléseket olyan késéssel tudják csak teljesíteni, hogy egyetlen megoldási lehetőség a személyes vásárlás lehet, természetesen ez is csak fokozza a SzEI kiadásait. Néha a legnagyobb erélyre, máskor meg a legnagyobb óvatosságra, sőt mondhatjuk, ravaszságra van szükség, hogy megfelelő mennyiségű nyersanyagot tudjunk magunknak biztosítani. Mindenesetre annyit már most bejelenthetek, hogy az elmúlt félévben nem egyszer fellépett nyersanyaghiányt a következő félévre máris teljes mértékben elhárítottuk, annyi anyagunk van, hogy jóval alul maradván természetesen az anyaghalmozás méretein, a következő félévben a legkisebb fennakadás nélkül dolgozhatunk. Hogy azonban mégis könnyítsünk mind a magunk kiadásain, mind pedig a Hallgatóság (súlyánál és tömegénél fogva elsősorban ezt kellett volna legelőbb megemlítenem) helyzetén, szó van arról, hogy bevezetjük a legtöbb tanszék jegyzeténél a félév elején kihirdetett fixösszeg megállapítását. Ennek az újításnak igen sok oka, előnye van. Így elsősorban a hallgatók tudnak tájékozódni, hogy milyen megterhelést jelent számukra a különféle jegyzetek megrendelése. Azután, tekintettel arra, hogy ezt a fixösszeget két, legfeljebb három részletben kell befizetni, lényegesen csökkenti a beszedők adminisztratív munkáját. Végül pedig a jegyzetkészítő is biztosítani tudja a maga járandóságát, mert nem kell az utolsó órákig annak kitennie magát, hogy még mindig nem tud pontos összeget mondani.

A zsidóktól átvenni a jegyzeteket. Ezt a célt minden nehézség nélkül elértük a vállalkozás elindulásával egyidejűleg.

Beszámolónkon és terveinken kívül nem hagyhatjuk szó nélkül a jegyzetkészítők munkáját. A legtöbben – bizony – beugrottunk a jegyzetkészítésbe. Legtöbb vállalkozó ember elhatározására az elvi ok hatott döntően: bebizonyítani, hogy a keresztény magyar emberek is képesek szívós és kitartó munkára. Aki nem készített jegyzetet, az úgysem tudja, de aki bármilyen formában részt vett benne (pl. a Jegyzetosztálynak a vezetésében) vagy maga is készített jegyzetet, akár egyedül, akár többek közreműködésével, kétségtelenül elfogadja azt a megállapítást,

hogy a jegyzetkészítők munkáját méltóan megfizetni nem lehet. Egy félévi jegyzet pontos, lelkiismeretes elkészítése nem kis dolog nyugodtan állíthatjuk, hogy félévi éjjel-nappali munka. Sokoldalú embernek kell lenni annak, aki jó jegyzetet akar készíteni. Első és legnélkülözhetlenebb feltétel: rendkívüli energia. Akiben ez nincs meg, az eleve lemondhat arról, hogy képes lépést tartani egy heti öt, hét, sőt néha több órás kollégiummal. De természetesen – mint feljebb írtuk már – szükséges a szaktudás. Hiába tud valaki bármilyen szótagszámmal gyorsítani, hiába van bármilyen energiája, ha nem tudja követni a Professzor előadását gondolatban is, nemcsak a teljes gépies lejegyzésben, nem tud boldogulni. Hányszor előfordul, hogy a Professzor nyolc-tíz nevet vagy adatot sorol fel egymásután: minthogy ezeket a legtöbbször lehetetlen gyorsírással lejegyezni, honnan tudja pontosan bevinni mégis mind anélkül persze, hogy a Professzor előadásának pontos és hű mása helyett a hallgató saját gondolatai töltenék ki a helyet. És szüksége van a jegyzetkészítőnek egy nagy szeretetre: szeretnie kell a jegyzetet. Aki nem szereti a jegyzetet, arról nem tudjuk elképzelni, hogy képes lenne éjjel-nappal az írógép felett görnyedni, [hogy egy hét] múlva jegyzet legyen belőle. Azonban evvel kapcsolatban fölmerült egy roppant kényes kérdés: a jegyzetkészítés szempontjából nem egy ok miatt aránylag nagyon kevés ember jöhetett számításba. De így sem volt köztük egy sem, aki csak ennek az egy munkának élhetett volna. Mindnyájan elsősorban egyetemi hallgatók vagyunk – legtöbben – éppen a kitűzött célra való törekvés következtében, intézetben is dolgozunk, itt is helyt kellett állanunk, vagy pedig többen a SzEI vezetőhelyein működtek. Mindezt össze kellett egyeztetnünk, sőt éppen a SzEI célkitűzései és saját elhatározásunk értelmében: még jobban meg akartunk felelni a minden irányból való követelésnek. Minden nagyobb zökkenő nélkül sikerült is ez. Csak egy példát említek, ebből mindenki meg tudja ítélni, hogy milyen munka folyt a Jegyzetosztályban. A félév vége felé már halaszthatatlan volt a jegyzetek kiadása. Éppen ekkor küzdöttünk a legnagyobb nyersanyaghiánnyal, ami egy időpontban egyenesen katasztrofális méreteket kezdett ölteni. Végre azután sikerült mindent beszerezni, és nekiindulhattunk az elmaradt munka behozására. Hatalmas lendülettel dolgozott mindenki, de felmerült egy nagy nehézség: hogyan bírja a sokszorosítógépet, idővel. Napközben órák, intézeti munka, negatívpapírosokra való gépelés, tehát lehúzásról szó sem lehet. A sok este közül egyen így folyt le a munka: valaki saját jegyzeteiből a kész negatív lapokat kezdte lehúzni, ekkor azonban küldöttség jött egy másik intézettől, hogy ők is szeretnének még reggel előtt dolgozni. Mit tegyünk? Az előbb érkezett az elsőégi jog, ez kétségtelen. Csakhogy azzal a másfélezer lappal elég hamar készen lesz, tehát van egy lehetőség: jöjjetek éjjelkor, háromig odaadom a gépet. A másik intézet emberei nagy örömmel vették tudomásul, és fél egy körül készen lévén a negatívumokkal, nekikezdték a sokszorosításnak. Közben azonban a másik tovább gépelte a negatív lapokat, és így mire ők készen

lettek 3 órára a saját jegyzetükkel, most már az ő részére biztosítva volt a munka reggelig. Reggel ötkor állt meg a gép, de már fél hétkor újra működött. Erre az erőfeszítésre természetesen csak az utolsó napokban került sor: az anyag éppen azokban az időkben akadt el. A következőkben ilyen rendkívüli erőfeszítésekre nem lesz szükség: gondoskodtunk róla minden szempontból. A nyilvánosságot ezek közül csak egy érdekli: saját magunkra törvényt hoztunk be, hogy a negatív-nak az előadás elhangzása után legkésőbb 2 hét múlva készen kell lenni.

Végigtekintve az elmúlt félév jegyzetügyeit, szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy általában jó munkát végeztünk. Teljesen járatlan úton haladtunk, nem volt időnk arra, hogy kísérletezzünk vagy könnyebb és jobb megoldási lehetőségeken gondolkozzunk, minden percre szükségünk volt, hogy kielégítsük a hallgatóságnak irántunk támasztott teljesen jogos követeléseit. Szeretnénk hinni, hogy nem is volt senkinek súlyosabb kifogása munkánkat illetően.

A SzEI munkája általában névtelenül folyik, e helyen azonban mégis kénytelen vagyok egy nevet megemlíteni: jogosan teszem, mert nem SzEI-tag. Déry Károlynak, az Egyetem Szukováthy téri épülete gépészének mondom a nyilvánosság előtt hálás köszönetet. Magának a sokszorosításnak aránylag könnyű és gyors, de hosszú órákon keresztül fárasztó és lélekölő munkáját ő végezte. Bármennyi anyagi is gyűlt össze, az ő lelkiismeretes és odaadó munkája tette lehetővé, hogy minden jegyzetkészítő – és így minden hallgató – idejében kézhez kapta a jegyzetet.

Mikor ezúton is kérem a hallgatóságot, hogy vállalkozásunkat továbbra is támogassa, mind a Jegyzetosztály, mind a jegyzetkészítők nevében ígérem, hogy a jövőben munkánkat még sokkal jobbra és tökéletesebbé akarjuk tenni.

Rátkai László a Jegyzetosztály vezetője

Szegedi Híd (1943) április 14. oldal

583. A SzEI új elnöksége

A második félév elején a SzEI vezetőségében nagyobb személyi változások estek meg. Ezeknek az volt az oka, hogy az új, orvosképzést szabályozó rendelet intézkedései miatt a felsőéves orvosok a rendszeres közösségi munkából kevesebb lehetőséggel vehetik ki a részüket.

Az elnökség változásai:

Elnök: Mátéfi Jenő III. é. vegyészjelölt

Külügyi alelnök: Szabolcsi Gábor III. é. bölcsész

Főtitkár: Szakáll István II. é. orvosj.

Jegyző: Kliment Pál II. é. gyógyszerészj.

Háznagy: Radnai Béla III. é. orvosj.

Gazdasági ellenőr: Réthy Árpád II. é. gyógyszerészj.

A deák bíróság tagjai: